

STOVENSKI NAROD.

časja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošiljanju za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor mnoša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne osira. — Za oznanje se plačuje od poterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvleč frankovati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. —

Upravnštvo naj se blagovno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Kranjske deželne finance in učiteljske plače.

VI.

Poleg predloga glede zakupa dež. užitnine in obdajenja zapuščin, je sprožil Šuklje še en predlog, namreč: deželno zavarovalnico. Kakor prva dva predloga, tako tudi ta tretji predlog ni nov, kakor prva dva, tako tudi ta tretji ni zrasel na Šukljejevem zeliku, kakor prva dva je tudi ta tretji — mrtvorojeno dete.

S sebi lastno gospodarsko pripoveduje Šuklje, kako znakovito prodira misel, da je zavarovanje postalo javna zadeva, ki se naj oskrbuje in vrši po javnih oblastih, kako sprevideva najzabitejši kmet, koliko bo ranj bolje, ko bo sleherni posestnik moral biti zavarovan, in sicer pri monopolizirani deželni zavarovalnici in obširno pripoveduje, da je on, Šuklje, že pred 17 leti predlagal ustanovitev obligatorne zavarovalnice.

Res, imenitno je Šuklje razpredel svojo misel, samo to je nekako prikril in zameškal, da po sedaj veljavnem zakonu je ustavitev dež. zavarovalnice z obveznim zavarovanjem, dež. zavarovalnice, ki bi imela monopol, popolnoma nemogoča, ker je nedopustna. Dež. zborlakotak tak zakon desetkrat sklene, če hoče, sankcije ta sklep ne dobi, dokler bo veljel sedanji zavarovalni zakon.

Šuklje sicer pravi, da so v sedanjem drž. zboru tri četrtine vseh poslancev vnete za prisilno zavarovanje po deželah in da bi bil če neha obstrukcija, tak zavarovalni zakon izmed prvih znamnenj zopet pridobljenega, zopet oživljenega avstrijskega parlamentarizma — ali kaj je s tem pomagano? Tega zakona še nimamo in ga najbrž še dolgo ne dobimo, a tudi če bi

bil sklenjen, je že njim zagotovljeno še prisilno zavarovanje, ni pa s tem še zagotovljen monopol deželnim zavarovalnicam.

Brez ovinkov povemo: Minismo bili nikdar in tudi danes nismo nasprotvnik monopolizirani deželni zavarovalnici. Ako bi dobila dežela monopol, ako bi bila odpravljena konkurenca tujih, dobro vpeljanih, trdno stoječih zavarovalnic, ako bi bil vsakdo prisiljen, zavarovati svoje poslopje pri deželni zavarovalnici, potem bi mi bili prvi, ki bi šli za tako zavarovalnico v boj.

Kakor rečeno, je pa tako zavarovalnica po obstoječem zakonu nedopustna in nemogoča in zato je vse dotično Šukljejevo govorjenje samo pesek v oči, sam švindel.

Danes zamore dežela ustanoviti samo zavarovalnico ali na delniški podlagi ali na podlagi vzajemnosti. Ta zavarovalnica pa bi ne imela monopol, nego bi se morala boriti z velikansko konkurenco drugih zavarovalnic, in pri tej zavarovalnici bi tudi nihče ne bil prisiljen zavarovati se proti požaru.

Naše prepričanje je, da bi tako dež. zavarovalnica absolutno ne imela v sebi življenske moči. Da, pred 30. leti se je dala tako zavarovalnica ustanoviti, in tedaj bi bila imela upanje uspevati, ko bi se bilo pametnejše in pošteneje delalo, kakor pri klerikalni banki »Slovenija«, ali dandanes je tak poskus brezupen, dandanes je tako zavarovalnica v naprek izgubljena.

Le poglejmo takozvano škofovo zavarovalnico. Ustanovila jo je duhovština, škof in vse duhovština — torej najvzornejši agitacijski aparat, kar si ga more kdo misliti, dela za to zavarovalnico z vsemi

silami, in vendar stoji ta zavarovalnica pred bankerom in tožari zdaj prevarane kmete kakor nikdar noben čifutski zavod, tako dajo kolnejo prideželnem sodišču sodniki, da se kar tema dela.

Ta zgled kaže bolje kot najdaljša rasprava, da je valed obstoječih razmer deželna zavarovalnica, ki nima monopolja in naboljšanja učiteljskih plač. Ko bi se Šuklje nekoliko poudil o stvari, bi vedel, da po veljavnem zakonu se mora eventualni dobiček razdeliti med člane in se ne sme porabititi za druge namene, na drugi strani pa so člani tudi dolžni pokrivati eventualne izgube. Od zavarovalnice na vsem podlagi dežela sploh nima ničesar pričakovati, tudi če bi zavarovalnica dobro uspevala, kar je itak izključeno, ker ne sme po zakonu ničesar vzeti od dobička. Le ustanovne in druge stroške bi imela, zakaj po zakonu bi tudi vodstvo ne bilo v njih rokah, oziroma bi bila le upravni organ, ki nima druge pravice, kakor da izvršuje sklepe občnega zabora in občni zbori bodo gotovo vedno raje sklenili znižanje premij, kakor da bi čisti dobiček darovali deželi.

Mislimo, da je stvar dovolj jasna in da vsak razumen človek uvideva, da je tudi zadnji Šukljejev predlog nezrel in neresen in neizvedljiv.

Svečanosti v Belgradu.

(Poročilo našega posebnega izvestitelja.)

Prič, odkar so stopila jugoslovanska plemena v politično življenje, se snideo zastopniki teh narodov, da si podajo v bratski slogi roke.

Odkar se je započelo politično gibanje med njimi, so se tudi pojavili razpori, ki so zabranjevali, da bi se strnili vsi Jugoslovani v eno politično enoto, ki bi naj odločevala o svoji bodočnosti in svoji usodi.

Temu pa seveda niso bili toliko krivi jugoslovanski narodi sami, marveč tuja politika, ki je zgodaj uvela, kako velikansko silo bi reprezentovalo zedinjeno Jugoslovanstvo in naj bi bilo združeno tudi samo na duševnem poprišču — in ki je pravočasno umela zabit v ta mlada, še ne izkušena, jedva šele probudivša se plemena umetno, a modno zagovozdo, ki je povsročila, da jugoslovani še dandanes niso združeni duševno, še manje pa politično!

Res je, da smo Slovenci pri teh sporih zelo malo udeleženi, saj smo edini narod slovanski, ki goji čuvstva prave in čiste ljubezni napram vsem drugim slovanskim narodom, a na vzhod temu smo prišli v dobi našega narodnega preporoda v naškrizje z zasnovatelji in voditelji ilirske ideje, ki bi bila, kakor bi morda škodovala naši samobitnosti, naravnost velikanskega in odločilnega pomena za celokupno Jugoslovanstvo.

Jugoslovani nismo umevali važnosti momenta in zato smo še danes razkosani v širi politične in duševne enote. Kakšna elementarna napaka je to bila, jeli smo šele v zadnjem času uvidevati in zato se pojavitja v zadnjem času v vseh jugoslovenskih plemenih živahao gibanje, da bise po možnosti sedaj popravilo ono, kar se je zamudilo pred desetletji.

Srbji in Hrvati, Bolgari in Srbi in z

vsemi Slovenci se približavajo drug drugemu in danes si sejejo prvič skupno v roke, da sankcionirajo svojo resno voljo, se v bodoče izogibati medsebojnem sporom in v skupnem marljivem bratskem delu graditi dom boljše bodočnosti svoje.

Inicijativo za to pa je dala, to je treba odkrito priznati, jugoslovanska omladina, ki si je s tem korakom že pridobila izrednih zaslug, aki bi tudi morda njeni namen: v celem ne obrodili onega sadu, ki ga sedaj pričakujejo.

Jugoslovanski dijaški shod je redil misel o jugoslovanski umetniški razstavi in ne motimo se, aki trdim, da je s tem dvema v najožji zvezi tudi kongres jugoslovenskih zdravnikov in naravoslovcev.

Takisto pa tudi menimo, da smo zadeli pravo, aki z vsem prepridnjem trdim, da je nad vsemi temi prireditvami lebdeli plemeniti duh — velikega Slovana, kralja Petra Karagjorgjevića. Ako bi v staroslavnem Belgradu ne vladal kralj iz rodu Karagjorgjevićev, bi bili morda nemogoči jugoslovanski kongresi v prestolnici srbske krajine.

V sredo bo kralj Peter Karagjorgjević slovesno kronan narodnim kraljem srbskim in tega slavlja se v večjem številu udeležev tudi Slovenci. Nikdar še ni imel narod slovenski mesta pri kraljevskih svečanostih, to pot se privič kot mili in dragi gost udeleži slovenskega čina, ko venča svoboden narod svojega svobodno si izbranega vladarja s kraljevsko korno. Prvič je to, naj li bo to pomen lepše bodočnosti, ko bo tudi narod slovenski na svoji zemlji svoj gospod, ko si bo tudi sam lahko prosto volil vero in postave? Kdo bi si upal o tem ugičati?

Prihod Slovencev v Zagreb.

Poročali smo že, kako navdušeno so bili Slovenci, ki so se napotili v Belgrad, sprejeti v Zagrebu. Ves peron

LISTEK.

100 letnica srbske vstaje.

II.

Srbski župani (vojvodi) so poznali junaške čine Jurja Petrovića, ki jih je doprinesel kot dobrovoljes v avstrijski vojski in kot hajduk, zato so ga enoglasno izbrali za poglavarja vstaje. Zaupanje je bilo pa tudi vse, kar je dobil za težavno vojskanje. Tako je se zbrala okoli njega precejšnja četa. Toda ne smemo si predstavljati redne vojske, temuč so bili hajduki, beguji pa tudi ljudje dvemljive preteklosti, ki so mu prisegli zvestobo. Vse pa je preveval ljubav za svobodno domovino in neizrečeno sovraščvo do zatiralcev Turkov. Na čelutaki armadi je postal Karagjorgje največji strah Turkom. Začelo se je plačevanje »oko za oko, zob za zob«. Po tem, kar je srbska raja pretrpela cela stolnica, se pač ni čuditi, da tudi vstasi sedaj niso imeli mehkočutnih srce za Turke. Zažigali so turška domovja ter prisili na potu vsakega Srba, da se jim je pridružil. Žene in otroki so vstasi poprej spravili v varna skrivališča v gorah. Turkov se

je polstil nepopisen strah. Že samo klic »Karagjorgje!« je zadostoval, da so vrgli orožje od sebe ter beržali. Kmalu po celi srednji Srbiji (Šumadiji) ni bilo več Turka, vsi so zbežali v trdnjave.

Uspehi Karagjorgjeve čete so zbrali tudi Srbe v ostalih pokrajjinah; ob reki Moravi je zbral veliko često Milenko iz Klijevca, ob reki Kolubari pa Nenadović. Zadnji je za celo svoje premoženje kupil top, prvi top v srbskih rokah, ter začel oblegati trdnjavo Šabac, ki se mu je tudi morala vdati. Nato je hitel na pomoč Milenuku ter sta skupno zavzel Požarevac, potem pa so vse trije junaki zdržali ter šli oblegat Belgrad, kjer so se bili zaprli jančarji s svojimi poveljniki.

V Carigradu so bili slabo poslušni o namerah vstaje. Misili so, da so se Srbi vzdignili le zoper svoje neposredne tlačitelje, poveljnike jančarjev, ki so tudi carigradski vladci s svojo upornostjo delali velike preglevise. Zaradi tega je bila sultanu vstaja še celo dobro došla ter je zapovedal bosanskemu paši Bekirju, da je prišel Srhom na pomoč. Kmalu pa so se Srbi prepričali, da so za zavzetje Belgrada še preslabi. Odpe-

ljali so se po Donavi v Novo Oršovo, kjer je turški povelnjnik dovolil Milenkovi in tovarišem, da so prišli v trdnjavo. Ustrelili so vse štiri poveljnike jančarjev ter prinesli njihove glave v srbski tabor. Bekir pa je mislil, da bodo sedaj Srbi zadovoljni ter se zopet razidejo. Toda motil se je. Srbi so hoteli imeti za svoje junaške uspehe drugačno plačilo. Meseč avgusta 1804 so poslali tri veljavne Srbe v Petrograd s prošnjo, naj vsame Srbi pod svoje vardo, kakor je to že storila gledale Moldave in Vlaške. Ruska vlada pa jima je nasvetovala, naj najprej razdenejo svoje želje turški vladci, pri katerih jih bo tudi ona zagovarjala. Srbi so nato sklicali sponaladi 1805 velik shod v Ostružnico, kjer so se stavili na sultana nekako spomenico. Med drugim so zahtevali, da se morajo jančarji odpovzeti za vedno in Srbi, a po vseh trdnjavah se mora namestiti tudi nekoliko srbske posadke. Sultanu so se zdele zahteve »raje« preoblastne. Tako so Srbi začeli nadaljevati vojsko ter v kratkem času vzel Turkom trdnjavi Užico in Koranovac.

Sultan je poslal niškemu paši Afisu ukaz, naj srbski »raje« pobere

orožje. To povelje pa ni bilo ishko izvršiti. Afis paša je odrinil z vojsko iz Niša ter vzel s seboj tudi mnogo vrvi, da bi poobesil srbske voditelje. Milenko je sprejel njegovo številno vojsko z 2500 junaki pri Čupriju ter ga užugal. Afis paša je odšel nazaj v Niš ter kmalu vsled žalosti nad toliko sramoto umrl. Leta 1806 je poslal sultan nad Srbe bosanskega vezirja Bekirja s 30.000 vojaki in skadrškega paša Ibrahima s 40.000 vojaki. Toliki premoženje so se moralni Srbi v začetku umikati, a ne dolgo. Smeli Karagjorgje je poslal proti bosanski vojski 1500 mož, sam pa je šel z nekoliko večjo četjo drugi turški vojski nasproti ter je pri Pecki tudi popolnoma premagal. Turki so se umaknili proti Šabcu, a Karagjorgje je šel za njimi. Tam se je prve dni avgusta 1806 završila odločilna bitka, v kateri je ostal zmagovalec Črnemu Juri, das je imel le 4 topove. Bilo je strašno klanje, Srbi so napravili zelj bogat plen.

Že so se Srbi pogajali s sultonom za mir, in sultan je bil tudi voljan ustreči njihovim zahtevam, ker se je bal Rusije. Toda ravno tedaj so nastale evropske komitije z Napoleonom, in Rusija je imela dovolj posla doma.

To je sultana ohrabrilo, da ni hotel podpisati miru. Srbi so takoj začeli nadaljevati vojno. Po daljšem obleganju so zavzeli trdnjavo Belgrad, kjer se je izvršilo zgodovinsko grozno trdnjevno klanje Turkov. Kmalu nato so zavzeli tudi Šabac in Užico. Ko so tudi po drugih krajih bili Srbi enako srečni, imeli so koncem leta 1806, osvobojeno domovino.

Črnemu Juri je nato začel organizovati deželo. Vojvodje so si ga izbrali za vrhovnega poglavarja z naslovom »knez«. Kakor se je dosedaj izkazal v vojski za junaka, pokazal se je sedaj za dobrega državnika. Ustanovil je narodno skupščino in deželni »sovjet«.

Leta 1809. so se Srbi podali pod nekako zaščito Rusije ter so se do leta 1813 zmagovito vojskovale z rusko pomoženjo proti Turkom. Tako je Črnemu Juri sijajno pobil Turke na Varvarinskem polju in pri Irini. Toda česar ni premoga vse turška sila, zapadlo je domači neslogi. Več močnih vojvod, med njimi posebno Milan Obrenović, so začeli rovati proti vrhovnemu poglavarju. Karagjorgje je sicer puntanje s svojo močno roko udušil, a poprejšnje zmagovitosti ni bilo več. Ko je leta 1813 iz-

je bil prenapolnjen občinstva in čim se je vlak približal kolodvoru, zazrili so urnobesni klici „Živeli Slovenci, živeli hrvatsko-slovensko pobratinstvo“ in ko so Slovenci izstopili iz vozov, navdušeni klici in iskreni pozdravi kar niso hoteli ponehati. Pred kolodvorom je vsa množica brez vsake iniciative stopila v red in prepevajo domovinske pesmi odkorakala preko Illice na Jelačićev trg pred spomenik velikega bana Jelačića. In kakor na povelje se je vsa množica odkrila in zaorila je iz sto in sto grl veličastna in večno lepa narodna himna „Liepa naša domovina“, da se je zdelo, kakor bi se bili pred spomenikom Jelačića bana k novemu življenju vzbudili vsi njegovi hrabri bojevnik. Nato je nastala tišina in Slovenci, spremljani od Hrvatov, ki so se jim pridružili, so odkorakali na državni kolodvor, med potoma povsodi navdušeno aklamirani. Pri odhodu zdrženih Hrvatov in Slovencev je bil prostorni kolodvor do zadnjega kotička, poln občinstva ki je živahnko aklamiralo odhajajoče. Med petjem narodnih slovanskih himn je vlak oddržal proti Belemu gradu. V Zagrebu se je čulo, da je neka stranka, ki ji ne ugaja, da se Hrvatje udeleže svečanosti v Belemu gradu, namerava prirediti protidemonstracijo, ki pa je srečno izostala in prav je, da je izostala, saj bi ne značila ničesar, kakor brez takost do Slovencev, ki v enaki ljubezni objemajo Hrvate in tudi Srbe!

Sprejem v Belgradu.

Po celonočni, skrajno utrudljivi vojni so dospeli slovenski in hrvatski gostje v Zemun, kamor jih je že iz Zagreba spremjal policijski stražnik, od Indije naprej pa več orožnikov. Ta preljubezniva skrb avstro-ogrsko vlade pa ni Hrvatov in Slovencev prav nič motila v dobri volji. Na zemunskem kolodvoru je goste čakal pripravljalni odbor, ki je vse došle presrečno pozdravil in jim naznačil, da jih ob obali Dunava že čaka parobrod, ki jih ima prepeljati v prestolnico kraljevine Srbije. V dolgem sprevodu — saj jih je bilo nad 300 — so se Hrvatje in Slovenci pomikali po ulicah Zemuna proti dunavski obali, kjer jih je že čakal parobrod „Beograd“ okičen s ponosno srbsko rdečemodro-belo trobojnico. Na krovu ladje je bilo na stotine odličnega belgradskega občinstva, ki je že od daleč mahalo v pozdrav z robcem in navdušeno klicalo: „Živeli Slovenci in Hrvatje, živela Jugoslavija!“ Po raznih formalnostih, ki jih je bilo potreba absolvirati pri avstrijski policiji, smo stopili na krov „Beograda“, najpresrečnej pozdravljeni od Srbov, ki so nam stiskali roke in nas bratsko objemali. V istem hipu je zaigrala vojaška srbska godba, v slikovitih, po ruskem vzoreu prikorenih uniformah „Hej Slovani“ in vsa množica se je odkrila in jela navdušeno peti to vseslovansko himno. In

ostala že ruska pomoč vsled vojske z Napoleonom, udri so zopet Turki v deželo ter kmalu zavezli vso deželo. Črni Juri je zbežal na avstrijska tla. Novo osvoboditev Srbije je izvedel v naslednjih letih vojvoda Miloš Obrenović, ustanovitelj žalostno poginile srbske dinastije. Srbi so prekmalu pozabili na svojega prvega junaka ter proglašili Obrenovića za kneza.

O Črnom Jurju se dolgo časa ni ničesar vedelo. Iz Avstrije je šel na Rusko, od tam pa v Besarabijo. Leta 1817 je prišel slavni junak kot begun v svojo tužno domovino. Oglasil se je pri nekdanjem svojem vojvodi Vuličeviću, ki je bil starejšina v zmederovski župi. Vuličević je skril Jurja v Radovanskem gozdu, v tem skrižnici nekega Vojkiča. V tem skrižnici je bil Črni Juri v noči 12. na 13. julija 1817 v spanju ubit na ukaz kneza Miloša. Glavo so mu odsekali ter jo odnesli v Belgrad. Telo so zkopali najprej tam, kjer je bil ubit, pozneje pa je bilo izkopano in prenešeno v Topolo ter shranjeno v cerkvi, kjer še dandanes počiva. Teda zločin se je maščeval kruto lani na pravniku njegovega morilca, a pravnik slavnega junaka se ravno te dni slovesno krona kot srbski kralj Petar I.

kakor, da bi bilo nebo samo ginjene te bratske ljubavi, je jelo rositi in kapljica za kapljico je jela padati iz njegovega očesa in oko njegovo je še sedaj zastrto. Prepluli smo kraje, kjer se „Dunaj druži s sestro svojo Savo“ in stopili na zgodovinsko pomembljiva belgradska. Pred sabo zrež še sive utrde in pradavnega časa, preluknjane s kroglastimi turškimi topovi, tam dolni pa rase in se razvija novo moderno mesto! Kako skupa sta nekdaj in sedaj!

Navzlic deževju je vsa množica, kateri se je pridružilo tudi več srbskih oficirjev v okusnih uniformah, korakala v sprevodu, spremljana od vojaške godbe, pred kraljevi konak. Prišedši tjakaj je zadonel iz tisoč in tisoč grl navdušen, urnebesen klic: „Živel kralj Petar, živela Jugoslavija“. Kralj se je pokazal na oknu in prijazno se poklonil, ki se zahvalil za prirejeno ovacijo. Danes zvečer 17. t. m. je komers, jutri dopoldne pa otvoril umetniško razstavo, kakor se čuje, kralj Peter sam, zdravniško pa ministrski predsednik. Žvečer je na čast gostom slavnostna predstava v gledališču.

Vojna na Dalnjem Vzotku.

Ruske izgube pri Liaojangu.

Iz bojišča je baje prispel uradni izkaz o ruskih izgubah v bojih pri Liaojangu. Razen generalov Formina in Rutkovskega je padlo še 250 častnikov in 21.552 (?) mož. Na bojišču so baje pustili Rusi 233 topov, ki so jih vzel Japonci. Škoda na materialu znaša 57 milijonov rubljev. — Ta uradni izkaz je seveda japonski; koliko je verjeti japonskim uradnim virom, pove jasno ravno ta izkaz. Namestnik Aleksejev je namreč skoraj istočasno poslal generalnemu štabu sledede poročilo:

»Uradno poročilo maršala Ojamene o zasedenju Liaojanga je v hudem nasprotju z resnicno. Kar se tiče plena v orožju, streljivu in blagu, pustili smo v istin le dva starja, nerabna železniška voz, ki sta nam služila za stanovanje, in nekaj polomljenih municipijskih voz. Nadalje smo porabili nekoliko zabojev s kroglastimi za revolverje, ki so jih proglašili Japonci za »dum dum« kroganje. Kakor je japonsko poročilo pretirano ali tudi naravnost zlagano o izgubah ruskega materiala, tako bo tudi glede poročila o padlih russkih vojakih.

Zadnja japonska vojna sila.

Sklicanje japonske milice pod orožje govorji o japonskih stiskah jasneje kot trdovratni molk njihovih generalov. Prvotno Japonska sploh ni mislila, da bo k temu koraku prisiljena. Po prvih večjih zgubah je sicer začela računati tudi na to skrajno sredstvo, z načrtu je imela, da se milica skliče še prihodnjo spomlad. Zadnji čas pa so imeli Japonci pred Port Arturjem in v Mandžuriji takoj velikanske izgube, da jim ni druga preostalo, kakor se zateči k temu skrajnemu sredstvu. — Daily Express počita, da japonska vlada skrbno prikriva izgube, posebno smrt častnikov polka Kanazawa pred Port Arturjem, da se prebivalstvo ne vznemiri.

Iz vojnega torišča v Mandžuriji.

General Kuroki je sporobil v Fusan: »Fronta japonske armade se nahaja nekaj milijonov severno od Liaojanga, skoraj na pol poti proti Mukdenu, nasproti Kuropatkinovi predstrazi. Splošno se sudi, da preloži Kuropatkin svoje taborišče v Harbin. Videti je, da sta obe armadi zadovoljni z začasnim mirovanjem, ker sta izmučeni. — Iz Tokija poroča, da so Japonci pri Liaojangu zaplenili toliko klaje, da zadostuje konjem štirih divizij za tri mesece. — Pri Tielingu so Rusi že od meseca julija utrjevali svoje pozicije ter tam mirno pričakujejo večjo bitko. Med Mukdenom in Tielingom imajo zelo mnogo posadk. Kitajci se zelo boje bitke pri Mukdenu, ker bi mogli pri tem biti uničeni sveti grobovi dinastije. Poskusili bodo z diploma-

tično akcijo, da pregovore oba sprotnika, da odvrneta operacije od Mukdenu. — Kitajska zahteva je naranost smešna; zaradi par trhlih grobov pač ne bodo Rusi žrtvovali svojih izvrstnih posicij, ker Rusi so zasedli vse vasi okoli Mukdenu ter imajo svoje vojne oddelke tako strategično razpostavljeni, da zasledujejo vsako kreštanje japonske armade, dasi je ista že 20 mil južno-vzhodno od Mukdenu.

Izpred Port Arturja.

Kakor poročajo japonski in kitajski viri, je bilo 15. t. m. streljanje na trdnjava grozno ter se je z isto silovitostjo dne 16. t. m. nadaljevalo. Japonci so streljali s Šušjena, Paličvanga in Golobjega zaliva s velikimi topovi, ki so jih dobili pred nedavnim iz Japonske. Rusi so baje ostavili vas Jenkiatun blizu Golobjega zaliva.

Baltiško brodovje.

Iz Carigrada je došla vest, da ima sedem parnikov ruskega protostoljnega brodovja dovoljenje turške vlade v rokah za prehod skozi Bospor, ki bodo vozili za baltiško brodovje 60.000 ton premoga iz Ni Kolajeva in Odese. Baltiško brodovje ne gre skozi sueški prekop temud skozi hiberniški saliv. Parnik »Metator«, ki vozi več tisoč ton vode in stroje za napravo pitne vode iz morske vode, je že šel mimo Carigrad, da se pridruži baltiškemu brodovju.

Japonci v Koreji.

Obširne japonske odredbe v Söulu kažejo na to, da so Japonci določili korejsko prestolnico za stalno taborišče za eno svojih divizij. Izven mesta ob železnični gradivo Japonci z veliko naglico vojašnice.

Nemčija za ogrske Nemce.

Berolin, 18. septembra. Bivši ogrski državni poslanec Lutz Körödy, ki so ga ogrska sodišča zaradi ščuvanja proti madjarski narodnosti obsodila, a je pobegnil na Nemčko, je sedaj nastavljen za nadučitelje na berolinski mestni realni gimnaziji.

Odpovedana trgovinska pogodba.

Bern, 18. septembra. Svica je odpovedala trgovinsko pogodbo Avstro-Ogrski.

Dogodki v Macedoniji.

Solun, 18. septembra. V vilajetu Monastir se je pojavila grška četa 35 mož, ki je oborožena z vojaškimi puškami. S turške strani se zatrjuje, da je to prva grška četa, ki zasleduje politične in ne roparske namene.

Carigrad, 18. septembra. Turška komisija v Tibru, ki deluje proti albanskim roparjem, je zadeila pri nekaterih beginih na odpor, vseled česar se je proti begom, ki so vsekakor v tajni zvezi z roparji, uvedla kazensko ekspedicijo.

Carigrad, 18. septembra. 40 rezervnih bataljonov iz Male Azije, ki so bili od lanskega leta nastanjeni v solunskem vilajetu, je odpuščenih v domovino. Sedaj je v tem vilajetu le še 27 bataljonov. S tem je trem reformnim vilajetom odvzeteto večko breme, zakaj turška vlada je zahtevala za zdrževanje 77 bataljonov letnih 600.000 funtot. Civilni agentje so vsled tega zadnji čas pri vrhovnem nadzorniku zahtevali, naj se v tem smislu uredi proračun za tri vilajete.

Belgrad, 18. septembra. V prilepkem okraju se je začelo živahnvo vstaško gibanje. Pri vasi Donje je prišlo do hude bitke med veliko četo pod vodstvom bolgarskega učitelja Dančova. Vstaši so bili v strašnem klanju pobiti. Padel je tudi Dančov, pa tudi mnogo Turkov je bležalo. — Pri Mulašu je bila bitka med vstaško četo pod vodstvom Dimitrija Stamatovića in turškimi vojaki. Od Turkov je padel en častnik in več vojakov. Padel je tudi Stamatović.

Sofija, 18. septembra. Srbski pop Petruša in učitelj Stoja-

nov sta izdala Turkom večjo vstaško četo, ki je bila tudi pobita. V boju sta padla vstaška voditelja Arsov in Babata. Sorodniki izdani so se pred nekaterimi dnevi strašno maščevali ter obesili 5 mož in 2 ženi izdajalskih somišljenikov.

Roštvo italijanskega prestolonaslednika.

Rim, 18. septembra. Povodom roštva prestolonaslednika so se vršile v Rimu in po vseh večjih mestih navdušene patijotične prireditve z razsvetljavo in koncerti. Kralj je naznačil brzojavno ministru Giolitti, da daruje 1 milijon lir za preskrbo delavev za starost.

Ruski minister Svatopluk-Mirski.

Ljubljana, 18. septembra. Novi ruski minister notranjih zadev namešča izvesti važne osebne spremembe pri guvernerjih. Guvernerji, ki so postali nepriljubljeni, se nadomeščajo z drugimi uredniki.

Sestanek nemškega cesarja z ruskim carjem.

Berolin, 18. septembra. Tuškaj ni ničesar zanega o takem sestanku. Nemški cesar ni dobil nikakoga povabil ter sploh ne misli iti letos v inozemstvo. Sestanek so si izmisli angloški časopisi, da bi Nemčija pri Japalu očrnili, da stoji z Rusijo v razmerju, ki nasprotuje neutraliteti.

Spopad med italijanskimi in kitajskimi vojaki.

London, 18. septembra. Tuškaj ni ničesar zanega o takem sestanku. Nemški cesar ni dobil nikakoga povabil ter sploh ne misli iti letos v inozemstvo. Sestanek so si izmisli angloški časopisi, da bi Nemčija pri Japalu očrnili, da stoji z Rusijo v razmerju, ki nasprotuje neutraliteti.

Angleško-tibetanska pogodba.

London, 18. septembra. Sedaj so se seznanile nekatere podrobnosti iz angleško-tibetanske pogodbe. Anglia dobi pol milijona vojne odškodnine. Dokler se te ne izplača, zasedejo Angleži dolino Humber. Okupacija bo trajala najmanj tri leta, postane pa lahko tudi trajna. Vse trdnjave na trgovski cesti med Indijo in Giancejem se morajo podreti Tibet ne sme brez angleškega privoljenja svoje zemlje niti prodati, niti v najem dati, niti se direkto ali indirektno vmešavati, katerakoli država v tibetanske vladne razmere Nobena država ne sme uradno ali neuradno poslati svojih ljudi v Tibet. Nadalje je treba angleškega privoljenja, ako hoče kakšna država v Tibetu delati ceste, železnicce ali poslagati mine. Iz te pogodbe je jasno, da si je Angleška zagotovila popolno jerobstvo nad Tibetom.

Skupščina „Zvezze slovenskih društev“.

Med organizacijami velikega obsega in velikega pomena je tudi lani osnovana »Zveza slovenskih pevskih društev«. Zvez imamo po Slovenskem že mnogo, kakor n. pr. »Zveza obrtnih društev«, »Zveza učiteljskih društev«, »Zveza slovenskih posojilnic« — nebudijetreb — »Gospodarska Zvezda«. Vsem tem zvezam pa je bil že pri roštju namen, pospeševati predvsem gmotne koristi svojih članov. Tega namena pa nima »Zveza slovenskih pevskih društev«, njo so rodili ideali za narodno prosveto. In kdor le malo pomisli, kako odločilno vlogo pri narodni probudi je vsekdar in povsod igral pesem, ta bo tudi znal primerno ceniti blago misel ustavnika »Zvezze slovenskih pevskih društev«.

Včeraj popoldne se je vršila skupščina tega slovenskega parlamenta v dvorani »Glasbene Matice«. Zbral se je nad 50 skupščinjev, ki so zastopali kakih 20 pevskih društev. Večinoma so bili zastopniki vodje dotičnih pevskih društev. Odlični rodoljubi in rodoljubkinje so priheli na zbor iz Gorice, Trsta, Celja, Ljutomerja (gdč. Erna Razlag) itd.

Skupščino je otvoril Zvezni predsednik g. prof. A. Štritoš, imenovan za overovatelja zapisnika dr. Ravnharja in Šenberka, nato pa v prešernih besedah pozdravil skupščinje kot zastopnike imenitnih probuditeljev narodne misli in prosvete. Poudarjal je, da so bila pevska društva prva, ki so probujala narodno zavest, a so še danes stebri slovenstva. Osobito je pozdravil zastopnike iz daljnih krajov. Povedal je, da je »Zvezda« že sedaj okoli 1000 članov brojča pevske armade. Z napredki pevskih zvez zmoremo biti popolnoma zadovoljni, zakaj prislopi stopilo je že 25 društv, 2 društvi pa sta za danji čas pristop prijavili. Da se vsa društva na vabilo niso prijavila, temu je kriva napačna bojazen, da se naložijo društvo velika bremena.

Tajnik g. Koemur je poročal o delovanju »Zvezze« od njene ustanovitve 19. julija 1903 ter prečital zapisnik ustanovne zбор.

Blagajnik g. Gotthard je poročal o denarnem stanju mlade »Zvezze«. Društva so plačala članarine za svoje člane 27 K 20 h; izdatki so znašali 33 K 47 h, potemtakem je v blagajni še 243 K 73 h. Preglednika sta našla račune v redu.

Iz poročila o stanju, delovanju in potrebah posameznih društev smo povezeli, da so »Zvezci« dosegli pristop sledča društva: 1. Pevska v glasbenem društvo v Gorici, 2. Slovensko delavsko Pevsko društvo »Slavec« v Ljubljani, 3. Pevsko društvo »Kolo« v Trstu, 4. Bralno v pevsko društvo »Maribor« v Mariboru. 5. Prvo slovensko pevsko društvo »Lira« v Kamniku. 6. Pevski

po pore in dajala bi podpora tudi letos, ko bi jih ne bila požrla katoliška obstrukcija.

Deželnozborske volitve na Štajerskem za novo ustanovljeno IV. kurijo se bodo vršile jutri. Slovenci so postavili v treh okrajih svoje kandidate in sicer: za mariborsko-radgonski okraj posestnika France Thalerja v Št. Ilju, — za ptujsko-brežski okraj dvornega svetnika dr. Miroslava Ploja na Dunaju — in za celjsko-slovenjegaški okraj posestnika Ferda Roša v Trbovljah. Boj bode posebno hud v mariborskem okraju, kjer so zraven Slovencev postavili tudi Nemci, krščanski socijalisti in pa socialistični demokratje svoje kandidate, tako da si bodo stale štiri stranke nasproti. V tem okraju pride najbrž do ožje volitve. Nič manje hud bode boji v ptujskem okraju, kjer so se Nemci združili s „Štajerčevimi“ nemškotarji in skupno postavili znanega okrekovskega Wratschkota za kandidata. Izid volitev v tem okraju bode pokazal, ako ima „Štajere“ v tem okraju med kmeti res tako zaslonbo, kakor se hvali. V celjskem okraju je izvolitev slovenskega kandidata Ferda Roša zagotovljena, dasi tudi v tem okraju Nemci in socialistični demokratje silno proti njemu agitirajo.

Klerikalni shod na Koroškem. Z Viukoga Strmca se nam piše: Shod, katerega so napravili klerikalni rešitelji koroških Slovencev, je bil slabo obiskan. Neki kranjski duhovnik je znane, vklešane črke na zgodovinskem kamenu iz gospodarskega polja v svoji učenosti raztolmačil po Jarnikovem načinu, da bi s tem verne otroke navdušil za vero, katero so Slovenci baje že imeli, ko je oni kamen še stal v Virunu. Drugi govornik je govoril tako spa bedrano slovenščino, kakor jo govoriti otrok, ki je osem let obiskoval slavne koroške ljudske šole. O nrodnosti skoraj ni bilo ne duha ne sluba razun v govoru g. poslanca Srafenauerja, ki je navduševal navzoče za ljubezen do domovine in jezika slovenskega. Ovečnem življenju v nebesih itd. se je marsikatera »učena« beseda izpogovirila. Le tako naprej, in enkrat se bude še čitalo: kranjsko uniformiran slov. koroški duhovnik je svoj narod pokopal: »Esa se tebi koroški Slovenci je želja spolnila — v zemlji domači, da truplo leži.«

Občinske volitve v Dornbergu. V prijaznem Dornbergu na Goriškem je bil te dni ljud boj med narodnonapredno in med izdajalsko klerikalno stranko. Klerikalci so poklicali na pomoč tudi dornberška častna občana Simona Gregorčiča in Vekoslava Spinčića. In — glej čudo! — častni občan Simon Gregorčič je prišel glasovati proti tistim, ki so ga branili, ko ga je Mahnič besno preganjal, proti tistim, ki so mu podelili častno občanstvo. Tudi častni občan Vekoslav Spinčić je postal pooblstilo, a to ni obveljalo. Komentarje ne bomo pisali, glede Simona Gregorčiča zato ne, ker se nam mož smili, glede Vekoslava Spinčića pa zato ne, ker ni vredno truda.

O goriškem deželnem zboru pravi »Soča«: Dokler bo Pajer deželni glavar in dokler pojdejo za njim slovenski klerikalci, bomo goriški Slovenci le tujci v deželni hiši in iz nje ne izide za večji del dežele nič dobrega, nič takega, kar bi merilo na napredelj Slovencev ter obenem koristilo celi deželi.

Fařška nesramnost. Iz gorenjskih Rateč se nam piše: Pretekli dne je priklopljeno v našo mirno vas mlado popče. Kmalu smo izvedeli, da je to vedno pijani kaplan Baloh. Kadarni pijan, kuje časih pesmice ter jih objavlja v »Slovencu« in »Domoljubu«. Kdor bere te pesnice, tega kar po trebuhi ščiplje in kolje. Kaplane Baloh se je zaletel v neko tukajšnjem goštinstvu, kjer ga je pričakoval njegov znanec. Med čakanjem je ta znanec vzel v roke na mizi ležeči »Slovenski Narod«. Ko je to pijani božji namestnik Baloh zapazil, je v silni razburjenosti iztrgal bralu »Slov. Narod« iz rok in ga zalučal na drugo mizo. Go-

tovo si je mislil, da je storil junaško delo, a pokazal je le svojo oliko in omiko. Drugikrat zna »gospod pesnik« kaj dobiti okrog blagoslovljenih ušes, če se bo lotil tuje lastnine.

Cerkov je vsem naredom enako pravična — tako se upajo klerikalci govoriti že danes, ko nam vendar počenjanje katoliških škofov in njih duhovnikov jača kaže, da je rimska cerkev ena najhujših sovražnic slovenskega naroda. To se kaže pri vsaki najmanjši prilik. Tako je bila 8. t. m. jubilejna procesija iz Celovca v Gospoveto. Prosesija je bila nápovedana tudi v »Miru«, torej je bila prirejena tudi za Slovence. V Gospoveti pa je bila samo nemška pridig. Tako se dela povsod po Slovenskem, pa se vendar še dobe ljudje, ki ne uvidevajo, da je rimska cerkev Slovencem sovražna.

Koblar zopet pogorel. Kranjski tehtant Koblar je imel nekaj časa v oblasti mesta podnačelnika krajnega šolskega sveta na Primskovem. Pri novi volitvi je pa žalostno pogorel, dobil je en sam glas, namreč — svojega.

Zopet obsojen. Slaboglasni fajmošter na Igu, dr. Mauering, je bil danes zopet obsojen, in sicer na globo 80 K in v povračilu vseh stroškov, ker je iz same hudoj čisto lažnivo obdolžil gostilničarja Antona Mežana z Iga (pri Studensu) nekega kaznjivega dejanja in ga ovadil orožnikom. Izkazalo se je, da je ižanski božji namestnik grdo obrekoval in poštenemu moču čast kradel in zato je prejel zasluzeno kazeno. Poboljšal se pa ta mašnik Gospodov seveda ne bo.

Ljubljansko gasilno in rešilno društvo je imelo včeraj dopoldne pri stari cukrarni veliko vajo, kateri je prisostvoval tudi g. župan Hribar. Vse vaje so bile izvedene jasno eksaktne.

Parmove „Amaconke“ se uprizore 24 t. m. v Piranu, kamor pride tudi skladatelj, da opereto pripravi.

V Kamniku se je ustanovil »Sokol«. Pravila so predložena. Na shodu v soboto se je takoj nabral znaten znesek za telovadno orodje.

Z Bledu se nam javlja: Letovičarji so nas zapustili, nastale je na poleti tako živahne Bleduješenski mir in samo v slovembeni Mallnerjevem hotelu je nekaj odličnih gostov. V nedeljo je prišel dež. predsednik baron Heinrichsopogo, da vidi krasni naš Bled še enkrat pred koncem sezone, obedoval je pri Mallnerju in se z večernim vlakom vrnil v Ljubljano.

Slovensko učiteljsko društvo kočevskega okraja priredi tretje letosnje zborovanje dne 22. t. m. v Sodražici. Kot poročevalca nastopita učitelja Fr. Mlakar iz Ribnica in M. Vrbic iz Sodražice. Prvi govor o gojenju narodnega čuta v soli in izven šole, drugi o čebelarstvu, s katero stroko se g. poročevalce bavi zelo uspešno že mnogo let.

V Cerkljah na Dolenskem se dne 22. t. m. otvoril novo šolsko poslopje. Učiteljice, učitelji in drugi šolski prijatelji se vladno vabijo, da se slavnosti udeleže ter to nemudoma prijavijo šolskemu vodstvu v Cerkljah (p. Krška vas.) Banket se vrši ob 1. uri popoldne (Kuvert 2 K 40 h).

Slovenskim rodoljubom z dežele in sosednih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovcu, naznajamo, da se celovški Slovenci shajajo odslje vsako sredo ob pol 8. uri zvečer v gostilnici g. Cavsnika »Pri zlatem studenčnu«, Lidmanskega ulice, kjer imajo odmenjeno svojo klubovo sobo. Poseben vhod iz dvorišča na desno. — Slovenski gostje so nam vsekdar dobro došli! Prof. Schrey, starosta.

Oproščen ubijalec. Kadar smo poročali, je v Ravnah pri Brežicah vpojeni orožniški postrije vodja Anton Požun ubil s sekiro svojo taščo Ano Kink. Požun, ki je 34 let star, je dobil pred dvema letoma majhno pokojnino ter se lani priženil na Kinkovo posestvo, kjer je poleg jezdne lensek dobil še bolj strupeno taščo. Tašča je bila Požunu neprestano za petami ter ga zbadala in dražila, kjerkoli ga je mogla. Tako je bilo tudi 6. junija letos, ko je prišla tašča za Požunom v pojato, kjer je ta steljo sekalo, ga dražila in zasmehovala, da je števa, ki si ničesar ne upa; pri tem je pomolela razdraženemu zetu glavo, naj udari, aka ima kaj poguma. Požun je v tem hipu tudi zamahnih s sekiro ter prekla tašči glavo. Pred porotniki je vse ske-

sano priznal ter izjavil, da ne ve, kaj in kako je zamahnih, ker je bil skrajno razburjen. Sodišče je pripustilo porotnikom event. vprašanje o hipnem zmedenju, ki so ga tudi porotniki poleg vprašanja glede uboja potrdili, nakar je bil Požun oproščen.

Ustrelili se je na Reki koda Anton Ponc iz Šentjurja pri Novem mestu.

Društvena godba priredi v torek, dne 20. t. m., ob pol 8. uri zvečer mirozov. Obhod: Mestni magistrat, Pred škofo, Poljanška cesta, Sv. Petra most, Sv. Petra cesta Resljeva cesta, Slovenske ulice, Dunajska cesta, Schellenburgove ulice, Gradišče, Valvasorjev trg, Križevniške ulice, Sv. Jakoba most. Stari in Mestni trg, Magistrat. V službu neugodnega vremena se vrši mirozov v petek, 23. septembra, po istem sporednu.

Nevaren cigan prijet. Dne 17. t. m. zjutraj je šel tukajšnji postajevodja g. Jožef Schleimer z orožnikom Jožetom Lipovčičem proti Posavju na patroljo. Tam sta izvedela, da se je predvečer klatil po Posavju cigan Alojzij Breščak, star 31 let, rojen v Kranju, pristojen v Kamniku in da je šel proti Gameljnom. Tako sta se podala v Gameljne, Smartno in od tam v Repnje, kjer sta pri gostilničarju Francetu Mohoriču po ciganu vprašala in izvedela, da je bil tam in odšel. Sledila sta ga dalje in ga redi izsledila ob 9. zvečer v neki oddaljeni bajti. Ko sta prišla do bajte, sta začela Breščaka, ko je ravno pri mizi pripovedoval, da ga isčejo orožniki, da ga pa ne bodo dobili živega v roke, češ, da je že dobro pripravljen. »Kaj čem,« je pravil, »za berači sem premlad, ker mi niheč nič ne da, delal ne budem, kradel bom pa, dokler bo šlo.« Orožnika sta nato vstopila v bajto, držeč nasajena bajonet proti ciganu, ki je neusnašeno skočil izza mize in hotel uiti skozi okno. Ker pa je bilo isto premajhno, skočil je proti orožnikoma, nastavil prsi in večel »prebodita me, tukaj sem«. Orožnika sta ga potem uklenila in odpeljala proti Ljubljani. Po 13 urnem neprestanem zasedovanju sta bila orožnika tako utrujeni, da sta morala v Gameljnah najeti do Ljubljane voz. Alojzij Breščak je komaj prestal 8 leti zapor zaradi ropa in raznih tativ in že zopet ima ravno ista hudo delo nad seboj. Ljubljansko se ga boji povsod, kamor pride, ker je zelo nevaren in silovit. Cigan je pred nekaj dnevi v Zbiljah pri Medvodah kradel, kjer so ga pa kmetje zaledili in ga hoteli ujeti. Breščak jim je grozil s samokresom in so ga mogli le z vilami prepoditi. Ko je pritekel do Save, je skočil v vodo in jo vkljub temu, da je bila zelo narasta, prepalal. Samokres mu je bil ostal v vodi in se je pri njem dobil le smodnik in kroglice.

Zlobnost. Dne 17. t. m. je pripeljal voznik Jožef Kramar v Konjščne ulice št. 13 7 vred suhih gob in se je tam nekoliko odstranil. Med tem časom pa je delavec Andrej Selan, ravnotam stanujoč, poraval pri petih vrčah trake, s katerimi so bile zavezane, in ko je Kramar konjka pognal, so začele gobе padati iz vrč v blato. Ko bi ne bil tega hitro opazil, bi bil imel zaradi Selove zlobnosti lahko občutno škodo. — Včeraj zjutraj je pa srečal zidar Fran Vekonja na Dunajski cesti Ano Severjevo iz Kleč št. 13, ko je peljala v mesto mleko. Zgrabil je brez vsakega vzroka voziček, ga prevrnil in ji napravil pri tem na stekleničah in mleku 6 K škode. Za to neumestno burko je šel jest ričet. Vekonja je mlekarič skodo povrnil.

Zastrupil se je v soboto ponoči zozdravnik gosp. dr. Julij Kobilz pl. Schlesburg v svojem stanovanju na Dunajski cesti št. 7 s cijankaljem. Kobilz je bil roj. 1870. v Olomouci. Vzrok samomoru je bila nezdravljiva bolezna, namreč tuberkuloza. Truplo so danes prepeljali na Dunaj.

Mnareča. Dne 17. t. m. je vlačil Ignacij Struna, hlapec pri posetniku Obersterju v Zatiču, v gozdu s konjem hlide. Eden hlod se mu je zvalil na levo nogo in mu je pod kolenom zloril. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Konja zamenjal. V soboto je bila posestniku Valentini Štebetu iz Gmajnce v kamniškem okraju 300 K vredna kobila v hlevu pri »Perlinou« na Cesarsko Jožefovo trgu zamenjana. Ali se je to zgodilo namenoma ali pa pomoti, še ni doznan. Štebe kobile, ki je preostala v hlevu in ki je vredna le 70 K noče vzeti in se bude najbrže moral pravdati za odškodnino.

Poljska tatvina. Včeraj zvečer je prinesla delavka J. P. stanujoča na Zaloški cesti št. 15 proti hiši vredni krompirja. Tam službujoči stražnik jo je ustavil in po daljnem izpraševanju dognal, da je I. P. krompir res nekaj njivi ukradla.

Delavske gibanje. V soboto se je odpeljalo iz Ljubljane v Gorico 10 zidarjev, 7 žensk je šlo od tu v

tovarno v Knittelfeld, 15 Hrvatov se je peljalo iz Reke v Hrušico, 19 pa iz Solške doline na Koroškem v Zagreb — Včeraj je šlo v Ameriko 10 Slovencev, nato je pa prišlo 97 Hrvatov, iz Hrušice je šlo 100 Hrvatov, na Westfalsko se jih je odpeljalo 70, na Jesenice 4 in v Feldkirchen pa 30.

Izgubil je Alojzij Matelič srebrno uro z verižico, vredno 24 K. — Gozdič ūčav Ivan Podkrajšek je pa našel v Tivolskem gozdu uro z verižico, vredno 7 K.

* **Najnovejše novice.** — V novo šeško učiteljišče (L. razred) v Opavi se je vpisalo 56 učencev.

Dohodki ogrske države so bili v pretečenem četrletju za 27 milijonov ugodnejši kot v istem času lanskega leta.

Poneverjalec Jenner je baje skrit pri neki svoji ljubici v neposredni bližini Dunaja.

Med umorjenimi misionarskimi sestrami v Novi Gvineji je tudi bivša učiteljica iz Solnograške Vilme Batka.

Zlati rudnik na Češkem. V Roudnah pri Budjejovicah je neka angleška družba zopet oživila s kapitalom 3 milijonov kron Zlate, ki so ga dobili prve dni, je razstavljen v 4 do 5 kg težkih drogib.

Ponesrečeni romarji. V ogrski občini Myrbotor so se splašnili konji ter udri med procesijo romarjev. Dva otroka in neka žena so ostali na mestu mrtvi, vse ranjenih oseb je 49, med njimi 19 smrtnih.

Shod naravoslovcev se vrši sedaj v Vratislavi pod predsedstvom profesorja dr. Chiarija iz Pragi.

Generalni strajk v Italiji.

V Milanu traži strajk nespremenjen. Plinometri so že prazni. Mesto je v temi. Tuji beže. Štrajkujoči so zaklali v neki gostilni zdravnika Gandolo, ker se je protivil, da bi se gostilna zaprla. Tudi v Genovi so se primerili veliki izgredi ter se proglašali najbržo obsedno stanje. Ravnočkar se je proglašil generalni strajk tudi za vse italijanske železnice. Štrajkujoči nastopajo z velikimi nasilstvimi. Cenzura ne pasti nobenih poročil v svet.

* **Sleparsvo v Parizu.** Žena nekoga trgovca v Parizu, ki je bil takrat na potovanju v provinci, je ravno nameravala vstat, kar ji prinese dekia čašo čokolade. Komaj je čašo izpraznila, že je zopet močno zaspala. Dekla je odprla okno na cesto in na danu znamenje je prišlo sedem ljudi v stanovanje. Vzgljili so gospo in jo z blazino vred položili na tla, nato pa odnesli posteljo in vso drugo hišno opravo, vso zlatino, nakit in dragotine, preproge, podobe itd. Vse so prav skrbno zložili v velik voz za pošti, ne da bi jim vratar količaj branil, ker se je trgovec imel v kratkem izseliti in je bil vratar maenja, da je te ljudi najel trgovca. Ko se je oropana gospa čez tri ure zbudila, je našla le še prazne sobe in stene. Policija je še tisti večer prijela nezvestno služkinjo in upaj, da se jim posreči, priti tudi drugim sleparjem na sled.

* **5000 dolarjev za dve bolhi.** A. M. Baker v Tacomi (Amerika) pridakuje, da dobi 5000 dolarjev, katero sveto mu bode izplačali baron Rothschild za dve sibirski bolhi, kateri je vzel na živi severni lisici, katero je vzel v Sibiriji. Baker se je napotil v minoli zimi v Sibiriju, od kjer se je vrnil v juniju. On jebral razstavi bolih v St. Louisu, katera zbirka je last barona Rothschilda iz Frankobroda. V zbirki so vrste bolih, izvzemli sibirskih. Tako na to se je Baker vrnil v Sibirijo, kjer je vzel dve bolhi na hrbitu neke sibirске lisice. Sedaj je prinezel bolhi že živi v steklenici. Pred kratkim je potoval dalje proti St. Louisu, kjer mu bodo izplačali 5000 dolarjev nagrade.

* **Razmere v pruskih »vičnih« krogih.** Začni slepar in oderuh ter nečistnik Opitz je bil opetovan v preiskovalnem zaporu, a vselej so ga proglašili za duševno abnormalnega, ga nekaj

Sredstvo, mora vsled svoje sestave biti tudi precejšnega učinka, je velike vrednosti za zdravilka in za paciente. — Zelenzato vino lekarja Piccolija v Ljubljani na Dunajski cesti se odlikuje po tem, da obsega v resnici naznačeno množino železa. — Zunanjia naročila po povzetju. 1264—15

Rogaški „Styria-vrelec“

zdravilna voda proti želodčnim oteklinam in krču Zdavnško Bright-ovim vnetjem obisti priporočeno kataru v goltancu in jabolku kataru v želodcu in črevesu diatezi vodne kisline sladkorni grizi Izvrstni zdravilni uspehi. zaprtju bolečinam na jetrih.

Borznalna poročila.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani. Uradni kurzi dun. borzo 17. septembra 1904.

	Denar	Blago
4% majeva renta	99-35	99-55
4½% srebrna renta	100-15	100-35
4½% avstr. kronska renta	99-30	99-50
4% " zlata	119-30	119-50
4½% ogrska kronska "	97-15	97-35
4% " zlata	118-85	119-05
4½% posojilo dežele Kranjske	99-50	101-
4½% posojilo mesta Splet	100-25	101-25
4½% bos.-herc. žel. pos. 1902	100-	100-
4½% češke dež. banka k. o.	99-60	99-80
4½% žel. ž. o.	99-60	99-90
4½% zst. pisma gal. d. hip. b.	101-50	102-50
4½% pešt. kom. k. o. z.	106-85	107-85
4½% zast. pisma Innerst. hr.	100-50	101-50
4½% dež. hr.	100-65	101-65
4½% z. pis. ogr. hip. ban.	100-20	101-20
4½% obl. ogr. lokalnih žel. leznic d. dr.	100-	101-
4½% obl. češke ind. banke	100-75	101-75
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98-50	
4% prior. dol. žel.	99-10	100-10
3% juž. žel. kup.	307-50	309-50
4½% avst. pos. za žel. p. o.	101-10	102-10

Srečke.

Srečke od 1. 1854	—	—
" " 1860/1	183-75	185-75
" " 1864	260-	263-50
tizske	161-50	163-50
zem. kred. I. emisije	309-	319-
" " II.	297-75	307-75
ogr. hip. banke	269-	275-
srbske & frs. 100%	93-	97-
turske	134-25	135-25
Basilika srečke	21-	22-
Kreditne	464-	474-
Inomorske	78-	83-
Krakovske	83-	87-
Ljubljanske	69-	69-50
Avt. rud. križa	54-	56-
Ogr.	29-25	30-25
Rendolfove	66-	71-
Salcburške	77-	81-
Dunajske kom.	517-	527-
Delnice.		
Južne železnice	87-	88-
Državne železnice	645-75	646-75
Avstr.-ogrskie bančne delnice	1614-	1623-
Avstr. kreditne banke	655-50	656-50
Ogrske	764-50	765-50
Zivnostenske	248-50	249-50
Premogokov in Mosta (Brück)	658--	662--
Alpinske motni	473-25	474-25
Praške žel. in dr.	2435-	2445-
Rima-Murányi	512-25	514-25
Trbovlske prem. družbe	326-	327-
Avstr. orožne tovr. družbe	479-60	480-60
Češke sladkorne družbe	169-	171-
Valute.		
C. kr. cekin	11-35	11-39
20 franki	19-01	19-03
20 marke	23-48	23-56
Sovereigns	23-94	24-
Marke	117-37	117-57
Laški bankovci	95-	95-20
Rubli	2-53	2-54
Dolarji	4-84	5-

Meteorologično poročilo.

Vsišina nad morjem 306,2. Srednji zračni tlak 736,0 mm

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
17.	9. zv.	740,3	9,8	sl. jvzhod	oblačno
18.	7. zj.	740,9	8,4	sr. jvzhod	del. jasno
	2. pop.	740,1	13,3	p.m. svzh.	del. jasno
	9. zv.	741,6	10,0	sr. svzh.	oblačno
12.	7. zj.	740,8	8,4	m. svzhod	del. jasno
	2. pop.	740,8	8,2	sr. jzahod	oblačno

Srednja temperatura sobote in nedelje: 11,2° in 10,6° — normale: 14,6° in 14,5°. — Mokrina v 24 urah: 0,0 mm in 0,0 mm.

Zahvala.

Za obilne dokaze srčnega sočutja med boleznično in ob smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne soproge, oziroma matere, gospo

Marije Počkar

c. kr. poštnega poduradnika soproge kakor za mnogobrojno spremstvo predrage pokonjice k zadnjemu potku, izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naša najsršnjejo in najiskrenjejo zahvalo. 2717

V Ljubljani, 18. sept. 1904.

Žalujoci ostali.

Trgovskega pomočnika

za trgovino norimberškega blaga sprejme takoj A. Auerja nasl. J. Korenčan. 2711-2

Margarina.

Išče se pod ugodnimi pogojmi pri trgovceh in pekih vpeljan **zastopnik**.

Ponudbe pod „Margarina“ uprav. „Slov. Naroda“. 2716

Komi

se sprejme v špecerijsko trgovino.

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Proda se ceno

„Ljubljanski Zvon“ 1881—1903 in 5 letnikov „Dunajskega Zvona“, skupaj ali posamezno; prodajo posreduje **Iv. Bonac** trgovina papirja v Ljubljani. — Priporočljivo za bralna društva in čitalnice. 2646-3

Otroško vrtnarico

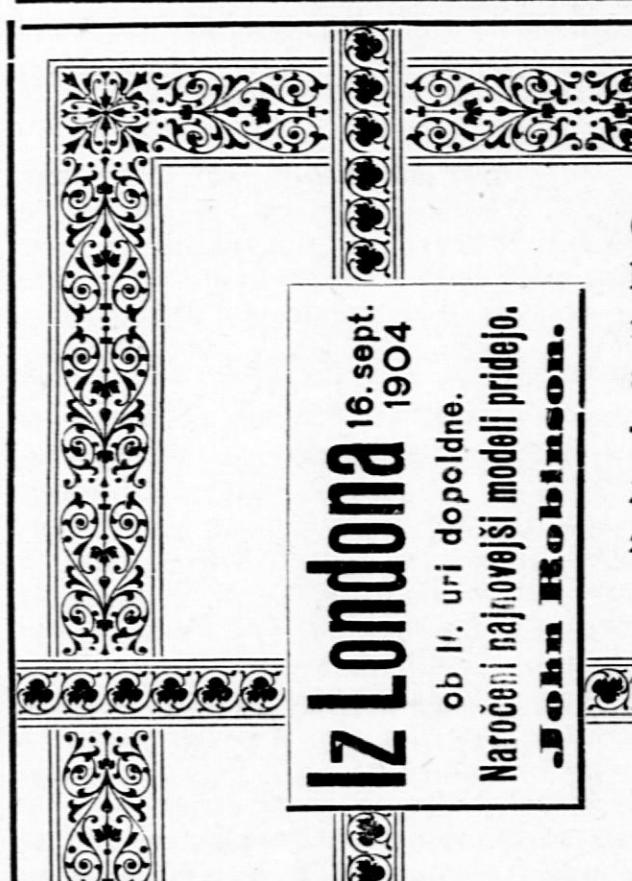
ki zna perfektno slovensko in nemško, s finim vedenjem, se sprejme na deželi.

Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda“. 2689-3

Dijaki

se sprejmejo pri učiteljski rodbini na hrano in stanovanje. Povpraša naj se:

Rimska cesta 7, vrata 18.

Učne knjige za vse srednje in ljudske šole
v najnovejših odobrenih izdajah
pisalne in risalne kakor tudi druge
šolske potrebščine priporoča
Schwentner v Ljubljani.
Dvorski trg 3.
od 1. novembra dalje
Prešernove ulice 3.

,Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“
Podružnica v CELOVCU.
Kupuje in prodaja
VSE vrste rent, zastavnih pism, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Zahtevajte cenike

za po najnovejših predpisih izdelane

Šolske zvezke

pri 275-9

Ivan Bonaču v Ljubljani.

Tvorniška znamka.

vsakršnega poklica, ki se hote pečati s prodajanjem nekega lahko razpečavajočega predmeta, dobe lahko proti mesečni gotovi plači in visoki proviziji hitro službo.

Ponudbe pod „M. G. 1069“ na naslov **Haesentein & Vogler, A. G. München**.

Grenčica

„Florian“

in likér 5-213

„Florian“

najboljša kapljica za želodec.

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg 2

priporoča svojo

šolskih knjig

najnovejših izdaj v seštkih in v stanovitnih šolskih

vezbah po najnižjih cenah.

Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajo zastonj. — Ljubljanski šolski koledar 2 vin.

2627-7

Deklice

ali dečki, ki si žele privatno prirediigranje na klavirju in ob enem teorijo, naj se zglobo pod Šifro: „Dobri uspeh“ posta restante v Ljubljani.

2712-2

ali dečki, ki si žele privatno prirediigranje na klavirju in ob enem teorijo, naj se zglobo pod Šifro: „Dobri uspeh“ posta restante v Ljubljani.

2712-2

ali dečki, ki si žele privatno prirediigranje na klavirju in ob enem teorijo, naj se zglobo pod Šifro: „Dobri uspeh“ posta restante v Ljubljani.

2712-2

ali dečki, ki si žele privatno prirediigranje na klavirju in ob enem teorijo, naj se zglobo pod Šifro: „Dobri uspeh“ posta restante v Ljubljani.

2712-2